

5. Brezalkoholne pijače iz umetnih esenc naj se obremene s primerno visokimi državnimi, banovinskimi in občinskimi trošarinami najmanj v oni meri, kakor veljajo za vino.

6. Zaradi omiljenja krize v vinogradništvu je nujno potrebno, da se ukinejo vse carine za uvoz vinogradniških potrebščin, v kolikor pridejo v poštev za obdelavo vinogradov, izdelavo in nego vina.

7. Trgovinska politika naj upošteva važnost izvoza vina. Zato naj se v celoti odpravi dosedanj sistem trgovinskih pogojev na obnovi klavzule o največjih ugodnostih in izvede sistem preferenčnih carin s primernim kontingentiranjem izvoza našega vina.

8. Za uvoz prazne vinske posode (sodov) iz inozemstva naj se dovoli kreditiranje carine.

9. Glede na nerentabilnost vinogradništva naj se nanovo odmeri katastralni čisti donos, ki služi za odmero davkov.

10. Protialkoholna propaganda v državi naj se zavrne v primerne meje, da ne bo nasprotovala interesom vinogradništva, ki vsekakor predstavlja eno najvažnejših panog našega narodnega gospodarstva. Protialkoholni pokret naj propagira treznost in zmernost pri uživanju vina, nikakor pa naj ne bo proti vsakemu uživanju vina.

11. Pristojbine za merjenje posode naj se znižajo.

12. Za prevoz praznih sodov naj se dovoli na vseh državnih železnica 50 odstotni popust.

13. Osnova za plačevanje skupnega davka na poslovni promet naj se določi na podlagi 2 Din za liter.

15. Za potrebe vojske in mornarice naj se dobavlja samo domač vinski kis.

*

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

Zahteva po lepem in dobro razvitem sadju je postala danes merodajen faktor v razvoju sadne trgovine. Ne količina, ampak kakovost sadja, je danes odločujoča, ako želimo naše sadje spraviti v denar po ugodnejših cenah doma in na inozemskih tržiščih. Izredna konjunktura, ki smo jo imeli lansko leto z ožirrom na to, da je bilo povpraševanje večje od ponudbe, nas ne bi smela

zavesti k mnenju, da bode vedno tako, tudi ni toliko merodajna samo splošna gospodarska kriza, ki objema ves svet, da je letos izredno težko plasirati sadje po količkah ugodnejših cenah, kot pa vedno večja zahteva po dobro sortiranem in kakovostnem sadju.

Sadje danes ni več luksuz, sadje je postalo danes ljudska hrana, katerega zavzemanje se s strani zdravniških krogov vsled visoke vsebine življenja važnih vitaminov izredno priporoča. Dobro sortirano in zdravo sadje pa zahteva s strani sadjarja, da posveča sadnemu drevju čim več pazljivosti in nege.

Skrbno negovano sadno drevje ter neizprosni boj proti vedno hujše nastopajočim škodljivcem našega sadnega drevja, so temelji, ako nam leži na srcu razvoj sadne trgovine ter s tem zvezano povečanje našega narodnega premoženja.

Kako pa dobimo zdravo, lepo in dobro sadje? Samó takrat, ako bodemo negovali drevje ter ga očuvali od nevarnih zajedavcev, ki ga v rasti zadržujejo ter mu jemljejo redilne snovi, napadajo one življenjske organe, ki so za razvoj sadnega drevja neobhodno potrebni.

Drevo sliči v marsičem človeku. Zamenarjenost, nečistoča so legla raznim boleznim, opešanje moči in hiranje posledica takega stanja. Tudi drevo, ki ga pustimo brez nege, bode hiraló, zajedalci pa bodo opravili svoje delo. Ako napadajo listje, ki tvori pljuča drevja, razni škodljivci in zajedalci, potem bode prav kmalu usoda sadnega drevja zpečatena, o rodnosti pa seveda sploh ne more biti govora.

Boj proti škodljivcem in zajedalcem ter raznim boleznim nam bode obvaroval naše sadno drevje ter povrnil stotero vložení trud in delo.

Od škodljivcev sadnega drevja hočemo omeniti predvsem najnevarnejšega, to je zimskega pedica (zmrzlikarja), ki se bode pojavljal na jesen, in sicer v času, ko nastopajo prvi mrazovi. Oktobra meseca, tudi novembra in decem-

bra, slednje posebno, ako pozno nastopajo mrazovi, se pojavlja nežen metulček samec ter brezkrilna samica z močno razvitimi tremi pari nog. Ta prileze iz zemlje in hiti po deblu v vrhe, da tamkaj poleže jajčeca. Glavno paznjo je treba torej posvetiti samici zimskega pedica. Najuspešnejše sredstvo je in ostane proti samici zimskega pedica lepljiva pasta. V novejšem času se dobijo že izgotovljeni lepljivi drevesni pasovi Rekord, katere opašemo od oktobra meseca naprej v višini od 1 in pol metra tako, da zabranijo prehod samici zimskega pedica na drevo. Na pasu sigurno polovimo samice tega nevarnega škodljivca in preprečimo razmnoževanje zaroda za prihodnje leto.

(Nadaljevanje sledi.)

*

Kako vkuhavamo sadje?

Vsaka gospodinja, ki hoče vkuhavati, mora predvsem vedeti, zakaj se vkuhava. Boste rekly, ne zato, da imamo kompot itd. Odgovoriti vam moramo, da se sadje vkuhava predvsem zato, ker se mora vkuhavati, ako ga sploh hočemo do gotove dobe ohraniti vžitnega. Razpad sadja povzroči glivice. Kdor zna torej odstraniti glivice, ta bo sadje ohranil. Kolikor bolj popolno se mu to posreči, temboljše bo sadje ohranil.

Najbolje sredstvo uničiti škodljive glivice je, da se sadje vkuha. Vročina glivice uniči in ako se pri tem posoda še dobro zapre, ne morejo nove glivice iz zraka do sadja. Zato se poslužujemo pri vkuhavanju sadja razgrevanja in neprodirnega zapiranja posode.

Sadje razgrejemo na ta način, da ga vložimo v steklenice ali vrče, zalijemo s sladkorno razstopino in segreje-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Bal se je družbe takih pivcev, a popival je vendarle. Iskal je družbe takih, o katerih je vedel, da mu ničesar ne očitajo. Tem je celo plačeval.

In domov si je prinašal žganja in pil doma, kadar mu je bilo hudo pri srcu. A rajši je pil v krčmi.

Nekega večera sredi zime se je vračal pijan. Kako je prišel na hrib, sam ni vedel. Šele ob njivi se je zavedel.

Pa ga je nenadoma, ko je zagledal njivo, pograbil tak srd nanjo, da mu je v glavi od sovraštva zašumelo in ga zbolelo. Začutil je, kako mu je od samega sovraštva in srda postalo po vsem telesu vroče.

Zdivjal je naravnost na njivo, kar po trdem celcu. Z vsó močjo je stopal, cepetal, lomil z okovanimi čevlji zmrazilo skorjo na vrhu, da bi dosegel z nogami zemljo, obsovaženo njivo, ter bi jo pohodil, ranil, zadal ji čim najhujše bolečine.

A ko je tako teptal po snegu, mu je nenadoma noge izpodneslo. — Padel je na kolena. Škornji so mu obtičali globoko v snegu — zazdelo se mu je, da ga nevidne roke drže zanje, krepko in trdno,

6

kakor bi jih nikoli več izpustiti ne marale. A se ni prestrašil, niti mnogo se brigal ne za to. Nagnil se je dol k snegu in pričel trdo odejo z rokami lomiti, da mu je rezala skozi kožo in se mu je pocedila kri. A tudi to ga ni oplašilo. Kakor blazen je grabil sneg, ga metal stran, grebel globlje in globlje. Samo da pride do njive, da jo pograbi in zadavi kakor živo bitje, na vsem svetu najhujše sovraženó! Hropel je, pot mu je curkoma lil po licih. Spodnja obleka mu je že kar na telesu lepela, vsa prepotena. Hlače na kolnih so mu bile mokre od snega, ki se mu je pod kolena tajal. A se za vse to ni zmenil.

Ko je po dolgem napornem delu prikopal do zemlje, je začutil, kako je njiva vsa mirna, trda in hladna, še vedno molčeča v svojem zaničljivem ponosu. Povsem pobesnel je, ko jo je začutil tako brezbrizno in pokojno. Kakor bi najhitreje mlatil, jo je začel s pestmi tepsti. Niti zavedel se ni v pijanosti in besnosti, da udarja le po ledu in snegu, ki mu je pod rokami sproti polzel nazaj na njivo, kakor bi jo hotel braniti in bi voljno sprejemal on nji namenjene udarce.

Ves je ležal v razrahljanem, razgrebenem snegu. Globlje in globlje se je pogrezal vanj. A je še udarjal, tepel, tepel...

Od pijače, telesnega napora in duševnega razburjenja se ga je polasčala omamna slabost. Niti

Letovišar (na Bledu): »V tem vašem čolnu, ki pušča vodo, se nič kaj varnega ne počutim.« Čolnar: »Le brez vse skrbi. Če se kaj hudega pripeti ... na mojo odgovornost!«

Zagovoril se je. Prijatelj A je dražil in begal svojega prijatelja B, kolikor je mogel. B: »Beži no, beži, kaj se boš delal iz mene norca?« A: »Ojej, koliko norcev pa se da napraviti iz tebe?« Prijatelj B (v naglici nepremišljeno): Več že, kakor iz tebe!«

Botra je treba častiti. Grdo je lilo z neba onega dne, ko so imeli pri mesarju Naceku rojstvo. Ker ni imel Nacek dežnika, pa tudi ne časa, ker je bil mesar

mo vse skupaj v topli, celo vreli vodi. Razgrevanje traja pri različnem sadju različno. Tako: slive, marelice in češnje 20—30 minut, črešnje, breskve, marelice 10—15 minut, hruške obarjene 15—20 minut, neobarjene 20 do 30 minut.

Steklenice je treba pred razgrevanjem zapreti. Da steklenica pri razgrevanju ne poči, ne sme stati na dnu železnega lonca, ampak je treba dati v lonec podložek, lesen ali žičnast. Vodo nalijmo v lonec šele potem, ko steklenice v njem že stojijo, in sicer toliko, da jim sega do vratu. Vreti naj se voda ne pusti, pač pa se sproti toliko hladne prilije, da ne more zavreti. Vrelo voda preveč sadje skrči in so potem posode preveč prazne videti. Ako se ti to zgodi, tedaj zlij in spravi skupaj sadje iz dveh posod in zapri znova ter daj še za par minut nazaj v toplo vodo.

Ko je razgrevanje končano, se lonec odstavi in se zloži steklenice, ki ostanejo na suhi mizi tako dolgo, da se popolnoma shladijo. Treba je takoj pregledati, če pokrovi dobro držijo, sicer jih je treba znova zavezati in vsaj za nekaj minut steklenice zopet razgrevati. Predno shraniš steklenice, jih zopet preglej in če opaziš, da ni kaj v redu, takoj zopet pokrov izmenjaj in pregrej.

Je pa seveda to vkuhavanje sadja drago, ker je sladkor drag. Je še drug način vkuhavanja sadja, ki je pri nas malo znan, a zaradi nizke cene je zelo praktičen: vkuhavanje sadja v oslajenem kislu. V litru dobrega vinskega kisa razstopimo pol kg sladkorja, dodamo nekaj nageljnovih žbic in cimetine skorje. Med kuhanjem odstranjujmo pene, ko dobro prevre, pa odstranimo tudi žbice in cimeto skorjo. V to tekočino denimo sedaj sadje in ga kuhajmo tako dolgo, da bo primerno mehko. Češnje je treba na več mestih prebosti do koščice, da se bolj preprijijo s tekočino. Ko je sadje primerno ku-

hano, ga denimo hladiti s tem, da ga vzamemo ven in vložimo v navadne konzervne posode. Oslajeni kis še malo prekuhajmo, nato ga vlijmo zopet na vloženo sadje. Steklenice, v katere se sedaj ta topla tekočina vlije, morajo biti segrete, da ne popokajo. Vkuhavanje je končano.

Shramba za sadne konzerve mora biti zračna, hladna in suha. Ako je prostor temen, ohrani sadje tudi svojo naravno barvo. Čim manj pa pozneje steklenice prestavljamo, tem bolje se bo sadje ohranilo.

Kako uperabiš krompir namesto mila, žajfe. Skuhaj krompir napol, da v roki ne razpade. S tem krompirjem drgni potem perilo, ki ti ga bolje belo napravi kakor milo. Krompir tudi ne razjeda barve, zato ga je tudi bolje uporabiti pri perilu, ki je barvano. Nadaljnje postopanje je, kakor če si z milom našajfala.

Zeljnate glave ohraniš do spomladi, ako jih položiš na rušo tako, da je štor zgoraj in se druga druge ne dotikajo.

*

Cene in sejnska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 19. septembra so pripeljali špeharji 59 komadov svinj. Svinjsko meso je bilo po 13—14, špeh po 13—16 Din. Kmetje so pripeljali 28 voz krompirja po 1,50—2, 5 voz čebule po 3 do 5 (česenj 14) Din, 7 voz zelja po 1,50—3 (kumarce 0,50—1) Din. Osem voz sena po 80—90, otava 65—75, slama 60—70 Din. Kokoši 25—35, piščanci 20—50, raca 18—25, gos 35—50, puran 35—60, domači zajec 6—30 Din. Kislo zelje 4, repa 2 Din, gobe 1—2, grozdje 3—5, hruške 4—5, slive 2—3. Din. Mleko 2—3, smetana 12 do 14, sirovo maslo 28—32 Din. Jajce 1—1,25, med 12—20 Din.

Mariborsko sejnsko poročilo. Na svinjski sejem dne 18. septembra je bilo pripeljanih 397 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 40—80, 7—9 tednov 90—100, 3—4 mesece 150—200, 5—7 mese-

cev 300—400, 8—10 mesecev 450—500, 1 leto 550—750 Din. Kg žive teže 7—8, 1 kg mrtve teže 9—11 Din. Prodanih je bilo 164 svinj.

*

Policijski stotnik.

V Rimu se bo bavilo prihodnje dni sodišče s pravdo, ki vzbuja svetovno pozornost. Dejanski stan je sledeči:

Lepega dne sta se pojavila pred veliko trgovino z dragulji v Rimu krog poldne policijski stotnik in stražnik, oba v čednih uniformah. Pokazala sta lastniku trgovine črno na belem, da imata pravico: napraviti hišno preiskavo in povelje njega samega izročiti sodišču. Oba dokumenta sta bila opremljena s štampiljko državnega pravdnika.

Pojasnjevala sta še prestrašenemu draguljarju, da mu bosta prebrskala trgovino radi prikrivanja. Osumljen je, da je v zvezi z mednarodnimi tatovi dragocenosti, kojih plen se prikriva baš pod njegovo streho in nato prodaja naprej.

Zamanj je povdarjal draguljar svojo nedolžnost. Z opazko, da je zadeva sodišča presoja o njegovi krivdi ali nedolžnosti, je policijski stotnik zaplenil vse dragulje, nato je odpri še blagajno ter jo izpraznil. Zaplomba je bila z vso natančnostjo prenešana iz trgovine v zunaj pripravljeni avtomobil. Aretirani trgovcec je moral sesti v avto med oba policista, voz se je ustavil pred jetnišnico, kjer so draguljarja prevzeli brez vsega v preiskovalni zapor, ker je bilo tako zaukazano v zapornem povelju.

Trgovcec je predsedel v preiskavi 4 dni. Ko ga le ni maral nikdo zaslišati, je prosil, naj ga peljejo pred ravnatelja jetnišnice, kjer se je pritožil. Pritožba je bila predložena državnemu pravdniku, kojega podpis je bil zabeležen na zapornem povelju. Državni pravdnik je seve izjavil, da mu ni o zadevi ničesar znanega, da ni videl nikdar za-

in baš delal klobase, je stopil kar k sosedu, da ga naprosi za botra otroku. Sosed sicer ni bil zelo obratn v va-si in so ljudje govorili to in ono. A kaj češ — lilo je in klobasam se je mudilo, drugič bo pa že bolje. Sosed in njegova žena sta bila botra. Čez par dni ta prišla v ves s štruco in kokošjo, da vidi-ta, kako se godi otroku. Nacek je prosil so-se'a, naj mu ne zame-ri, da ga je nadlegoval za botra. In mu je v gostobesednosti ušlo, da je dejal: »Veste, li-lo je tisti dan, lilo. Če ne bi bilo, bi si bil za botra zbral že boljše-ga.« Žena je ležala v postelji, vendar je ta-koj zapazila možovo

izkopati se ni več mogel iz snega, ne se dvigniti, tako utrujenega, tako vsega pobitega in raztepenega se je čutil.

»Premagala me je. Umori me!« mu je blisknilo skozi misli.

»Pomagajte, pomagajte! Umori me!« je zaklical s plašnim, obupanim glasom.

Mariji Korenki je tisti dan telica storila. Preden je zvečer legla, je še šla v hlev pogledat bolno mater in malega telička. Ko se je vračala z leščerbo v hišo, je zaslišala sem z njive polglasne, slabotne klice: »Pomagajte! Pomagajte!«

Postala je, prisluhnila pozorneje. Morda se moti? Ne! Razločno sliši klice, v odmorih, pojemaajoče, kakor bi prosil pomoči in usmiljenja že umirajoč.

Naglo je stopila v hišo, ogrnila veliko ruto in se brzo napotila na njivo. Sneg je bil tako zmrzel, da jo je držal.

Kako se je zavzela, ko je našla v snegu soseda Matijo. Na trebuhu ležeč v snegu je le še slabotno, kakor bi že napol dremal, zdihoval in prosil: »Pomagajte! Pomagajte!«

»Vstani, Matija!«

»Pomagajte! Umori me!«

Marija je postavila leščerbo na sneg in prijela soseda, da bi mu pomogla vstati.

A toliko, da ga je za spoznanje dvignila, je pal kakor nem kamen nazaj v sneg.

»Opri se malo z rokami, Matija. Poklekni, pa te morda spravim pokonci.«

»Pomagajte! Umori me!«

Marija se ga je spet lotila, tresla ga, da bi ga osvežila in zdramila, vzdigovala ga.

»Drži me! Umoriti me hoče!« je ječal venomer. Marije pa ni spoznal, niti je ni čutil.

Tako je spoznala, da je ves trud zastonj.

»Ne bo druge pomoči, po sestro Lucijo stopim.« Z Lucijo sta ga z velikim trudom spravili domov.

VIII.

Ko se je Matija drugo jutro prebudil in se je deloma sam domislil dogodkov pretekle noči, deloma jih je od sestre izvedel, se je še bolj prestrašil: »Pa me sovraži tako silno, da mi po življenju streže?«

Nekaj dni je ležal. V tem času se mu je spet in spet vsiljevala misel: »Kaj, če bi jo Korenki vrnil? Saj me je ta rešila, sicer bi me bila njiva umorila.«

A ga je takoj oplašil škodoželjen glas: »Le vrnil Pa pojdeš v ječo — krivoprisežnik!«

Dal se je res zbegati in je ni vrnil.

Od tedaj se je njive resnično bal. Skrbno se je je ogibal. Le kadar mu je iz nianosti zrasel pogum,